

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КАЛМИЯ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«19»май 2022 ел

№6

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл жирлеге жирлөрөннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 170 статьясы, Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары нигезендә, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл жирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл жирлеге жирлөрөннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын расларга (кушымта бирелә).
2. Өлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мөгълүмат порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында (tukay.tatarstan.ru) урнаштырырга.
3. Өлеге карар рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Өлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Башкарма комитет Житәкчесе

Р.Ә.Гарипов

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл җирлеге Башкарма комитетының 2022 елның «19» май 6 номерлы карарына кушымта

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл җирлеге җирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасы

2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл җирлеге территориясендә җирләрдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программа паспорты

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Калмия авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Калмия авыл җирлеге җирләрән саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны тормышка ашыру
Программаның билгеләнеше	Калмия авыл җирлеге җирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2022-2024 еллар
Көтелгән нәтижәләр	Җирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, бозылган җирләрне торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Калмия авыл җирлеге Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Җир хужаларының һәм кулланучыларның җирләрне саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча эшчәнлеген координацияләү Калмия авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программага кирәк булганда төгәллек кертелә
Финанслау чыганагы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты хисабына башкарыла. Муниципаль берәмлек бюджеты хисабына программаны финанслау күләме 3 мең сум тәшкил итә. 2022 ел – 1 мең сум. 2023 ел – 1 мең сум. 2024 ел – 1 мең сум.

1. Муниципаль программаны тормышка ашыруның агымдагы торышы характеристикасы һәм тиешле өлкәсенең төп проблемалары

Жир – әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыктары һәм аның башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне кулланмыйча һәм сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы – туфрак жиңгерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексы экологик яктан начарланачак.

«2022 - 2024 елларга Тукай муниципаль районы Калмия авыл жирлегенә жирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба – Программа) жирләрен куллану һәм саклау өчен икътисадны ныгыту максатында жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәсиз бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жирме, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа кулланучы буларак һәм хужасыз караш ул башкара торган функцияләрен бозылуына, табигый үзлекләрен кимүенә китерә.

Жирләрен саклау жирдән рациональ файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Калмия авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләренә экологик имин тормышы хәзерге этапта жирләрен саклау һәм файдалану проблемаларын хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәжәсендә жирләрен саклау һәм файдалану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, шуның белән бергә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл жирлегенә территориясендә төрле рөхсәт ителгән файдаланудагы жир кишәрлекләре бар.

Аеруча кыйммәтле жирләр булып авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы файдалануындагы жирләр тора.

Жирлек территориясендә көтүлекләр культура-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыктар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлек азыгын барлык кулланучыларны да исәпкә алып, табигый көтүлекләр кимеми. Жирлектәге барлык көтүлекләрдә диярлек яшеллек артыгы белән.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткелләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциптары булып Калмия авыл жирлегенә Башкарма комитеты

эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклығы, хисаплылыгы һәм контрольдә булуы, нәтижәләгә тора.

Муниципаль программаның максатлары булып җирләрне һәм туфрактарны пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны һәм җирләргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау, шулай ук җирләрне рациональ файдалануны тәэмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм җирләрне яхшырту тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- куллану эшчәнлеген оптимальләштерү;
- җирләрдән рациональ файдалану һәм саклау нәтижәләгә күтәрү;
- яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу;
- җирләрне инвентаризацияләү.

Җирләрне инвентаризацияләү җирләрне деградацияләүне, пычратуны, чүпләүне, бозуны, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, файдаланылмый торган, рациональ кулланылмый торган яисә максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган һәм җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану нигезендә файдаланылмый торган җирләрне, җирләрнең башка характеристикаларын ачыклау максатыннан башкарыла.

Өлеге программаны тормышка ашыру җирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа җир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген арттыруга, нәтижәдә, икътисадны үстерүгә, җирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчәк:

- 1) торак пунктларны тәзекләндерү;
- 2) җирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) җирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны тормышка ашыру срогы 2022-2024 еллар.

3. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Калмия авыл җирлеге территориясендә җирләрне саклауның һәм файдалануның нәтижәләгә арттыру буенча чаралар планлаштырылган.

N	Чаралар исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (сум)	Башкаручы	Үтәү вакыты	Җаваплы зат
1.	Авыл хужалыгы файдалануындагы җирләрне агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән һәм зарарлы организмнардан саклау буенча чаралар үткөрү	Җирле бюджет: 2022 ел – 500 сум. 2023 ел – 500 сум. 2024 ел – 500 сум.	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	2022-2024	Башкарма комитет җитәкчесе

2.	Деградациягә, пычрануга, чүпләнүгә дучар булган, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысында бозылган җирләрне яхшыртуны һәм торгызуны тәэмин итү	Җирле бюджет: 2022 ел – 500 сум. 2023 ел – 500 сум. 2024 ел – 500 сум.	Авыл җирлеге Башкарма комитеты	2022- 2024	Башкарма комитет җитәкчесе
----	---	--	---	---------------	----------------------------------